

ИСПИТ ИЗ ЕЛЕКТРОМАГНЕТИКЕ (ОГ)

19. август 2020.

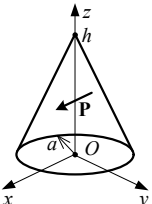
Напомене. Испит траје 180 минута и ради се самостално. Није дозвољено напуштање сале 60 минута од почетка испита. Писати искључиво хемијском оловком. Дозвољена је употреба непрограмабилних калкулатора. Дозвољена је употреба само овога папира и једне вежбанке, који се морају предати. Питања радити искључиво на овоме папиру, а задатке искључиво у вежбанци. Коначне одговоре на питања и тражена извођења уписати у одговарајуће кућице, уцртати у дијаграме или заокружити понуђене одговоре. Одговори без извођења се неће признати. Свако питање носи по 5 поена, а задатак по 20 поена.

Попунити податке о кандидату у следећој табели. Исте податке написати и на омоту вежбанке.

ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ (попуњава кандидат)							КОЛОКВИЈУМ				
Индекс година/број		Презиме и име									
/							ИСПИТ				
ПИТАЊА					ЗАДАЦИ						
1.	2.	3.	4.	5.	6.	Укупно	1.	2.	Укупно	УКУПНО ПОЕНА	ОЦЕНА

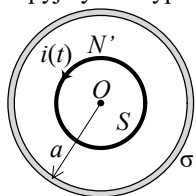
ПИТАЊА

1. (а) Како се дефинише вектор поларизације? (б) У правој кружној купи од диелектрика, полупречника основе a и висине h , познат је вектор поларизације $\mathbf{P} = P_0 \mathbf{i}_x$, где је P_0 константа. Одредити расподелу везаних запреминских и површинских наелектрисања купе.

	(а)	(б)
--	-----	-----

2. Написати потпуни систем диференцијалних једначина, у временском домену, за квазистационарно електромагнетско поље у изотропној линеарној хомогеној средини пермитивности ϵ , пермеабилности μ и специфичне проводности σ , у чијој је свакој тачки познат вектор густине побудних струја, $\mathbf{J}_i$.

3. Веома дугачак соленоид, површине попречног пресека S и подужне густине завојака N' налази се у вакууму. У завојцима соленоида постоји споропроменљива простопериодична струја, угаоне учестаности ω и ефективне вредности I . Концентрично, око соленоида, постављена је танка хомогена жичана контура, полупречника a и специфичне проводности σ , тако да је површ контуре нормална на осу соленоида. Одредити ефективну вредност вектора густине струје у контури. Занемарити магнетско поље које потиче од струје у контури.

4. (а) Написати у комплексном домену Лоренцов услов за брзо променљиво електромагнетско поље у вакууму. (б) Полазећи од тог израза и Максвелових једначина, извести диференцијалну једначину коју задовољава електрични скалар-потенцијал $\underline{V}$ у вакууму. У свакој тачки простора је позната запреминска густина наелектрисања, ρ .

(а)	(б)
-----	-----

5. Комплексни представник вектора јачине електричног поља дат је изразом $\underline{E} = (4\mathbf{i}_x - j2\mathbf{i}_y) \text{ V/m}$. (а) Одредити ефективну вредност вектора $\mathbf{E}$. (б) Скицирати криву коју описује врх овог вектора, назначити смер кретања и екстремуме криве.

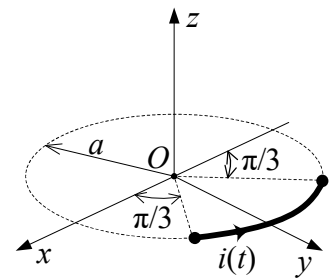
(а)	(б)
-----	-----

6. (а) Полазећи од Максвелових једначина у комплексном облику за линеарну средину пермитивности ϵ , пермеабилности μ и специфичне проводности σ , извести израз за комплексну пермитивност, $\underline{\epsilon}$. (б) На основу израза под (а), написати израз за комплексни коефицијент простирања. (в) Како се називају реални и имагинарни део комплексног коефицијента простирања?

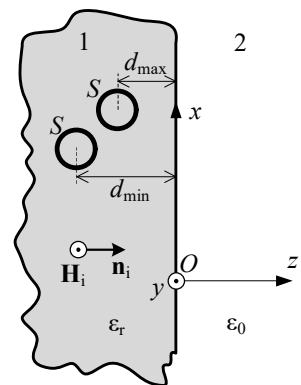
(а)	(б)	(в)
-----	-----	-----

ЗАДАЦИ

1. У вакууму, дуж контуре у облику кружног лука полупречника a , који се налази у xOy -равни и заклапа угао $\pi/3$, постоји брзо променљива простопериодична струја, дата изразом $i(t) = \sqrt{2}I_0 \cos \omega t$, где је I_0 константна, а ω кружна учестаност. Одредити у комплексном облику: (а) расподелу наелектрисања на контури и (б) магнетски вектор-потенцијал на z -оси.

2. Раван, линијски поларизован простопериодичан TEM талас, ефективне вредности магнетског поља H и учестаности f , наилази из савршеног хомогеног немагнетског диелектрика, релативне пермитивности ϵ_r , нормално на развојну површ са вакуумом. (а) У координатном систему са слике одредити изразе за комплексне представнике резултантних вектора јачине електричног и магнетског поља у диелектрику и вакууму. (б) Ако је, $H = 2 \text{ A/m}$, $\epsilon_r = 4$ и $f = 3 \text{ GHz}$, израчунати најмања растојања од развојне површи ($d_{\max}$ и $d_{\min}$) на која у диелектрику, паралелно xOz -равни, треба поставити две електрички мале проводне контуре површина $S = 1 \text{ cm}^2$, тако да се у једној индукује максимална, а у другој минимална емс? (в) Израчунати ту максималну и минималну емс.

**ОДГОВОРИ НА ПИТАЊА И РЕШЕЊА ЗАДАТАКА СА
ИСПИТА ИЗ ЕЛЕКТРОМАГНЕТИКЕ (ОГ),
ОДРЖАНОГ 19. АВГУСТА 2020. ГОДИНЕ**

ПИТАЊА

1. (a) $\mathbf{P} = \lim_{\Delta v \rightarrow 0} \frac{1}{\Delta v} \sum_{\Delta v} \mathbf{p}$. (б) $\rho_{ps} = P_0 \frac{h}{\sqrt{h^2 + a^2}} \cos \phi$.

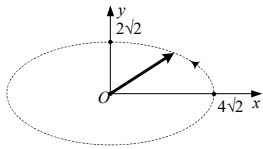
2. $\text{rot } \mathbf{E} = -\mu \frac{\partial \mathbf{H}}{\partial t}$, $\text{rot } \mathbf{H} = \sigma \mathbf{E} + \mathbf{J}_i$, $\text{div } \mathbf{E} = \frac{\rho}{\epsilon}$, $\text{div } \mathbf{H} = 0$.

3. $J = \sigma \frac{\omega \mu_0 H S}{2\pi a}$.

4. (a) $\text{div } \mathbf{A} = -j\omega \epsilon_0 \mu_0 \underline{V}$. (б) $\Delta \underline{V} + \omega^2 \epsilon_0 \mu_0 \underline{V} = -\frac{\rho}{\epsilon_0}$.

5. (a) $E_{\max} = 2\sqrt{5} \text{ V/m}$.

(б)

6. (a) $\underline{\epsilon} = \epsilon - j \frac{\sigma}{\omega}$. (б) $\underline{\gamma} = \omega \sqrt{\left(\epsilon - j \frac{\sigma}{\omega}\right) \mu} = \alpha + j\beta$. (в) α -коэффицијент слабљења, β -фазни коэффициент.

ЗАДАЦИ

1. (a) $\underline{Q}_1 = -\underline{Q}_2 = -\frac{I_0}{j\omega}$, $\underline{Q}' = 0$. (б) $\underline{\mathbf{A}} = \frac{\mu_0 I_0 a}{4\pi} \frac{e^{-j\beta\sqrt{z^2+a^2}}}{\sqrt{z^2+a^2}} \cdot (-\mathbf{i}_x)$.

2. (a) $\underline{\mathbf{E}}_1 = ZH e^{-j\beta z} (1 + R e^{j2\beta z}) \mathbf{i}_x$, $\underline{\mathbf{H}}_1 = H e^{-j\beta z} (1 - R e^{j2\beta z}) \mathbf{i}_y$, $\underline{\mathbf{E}}_2 = TZH e^{-j\beta_0 z} \mathbf{i}_x$, $\underline{\mathbf{H}}_2 = T \frac{ZH}{Z_0} e^{-j\beta_0 z} \mathbf{i}_x$, где је $R = \frac{Z_0 - Z}{Z + Z_0}$,

$T = \frac{2Z_0}{Z + Z_0}$, $Z_0 = \sqrt{\frac{\mu_0}{\epsilon_0}}$, $Z = \frac{1}{\sqrt{\epsilon_r}} Z_0$, $\beta_0 = 2\pi f \sqrt{\mu_0 \epsilon_0}$, $\beta = \sqrt{\epsilon_r} \beta_0$. (б) $d_{\max} = \frac{1}{4f \sqrt{\epsilon_r \epsilon_0 \mu_0}} \approx 12,5 \text{ mm}$,

$d_{\min} = \frac{1}{2f \sqrt{\epsilon_r \epsilon_0 \mu_0}} \approx 25 \text{ mm}$.

(в) $(\epsilon_{\text{ind}})_{\max} \approx 6,32 \text{ V}$, $(\epsilon_{\text{ind}})_{\min} \approx 3,16 \text{ V}$.

- РЕЗУЛТАТИ ИСПИТА ЋЕ БИТИ ОБЈАВЉЕНИ ДО 26. АВГУСТА У 10:30 ЧАСОВА.
- УВИД У ЗАДАТКЕ (У СОБИ 63) ЈЕ 26. АВГУСТА ОД 10:30 ДО 11:00 ЧАСОВА.

Са предмета Електромагнетика